

DECIZIE

08 iunie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu
Mariana Pitic
Tamara Chișca-Doneva

examinînd recursurile declarate de către administratorul Întreprinderii
Interraionale de Stat „Acva-Nord”, Tudor Panici și Agenția „Apele Moldovei”,

în pricina civilă la cererea introductivă a Societății cu Răspundere Limitată
„Rativestcom” cu privire la intentarea procesului de insolabilitate față de
Întreprinderea Interraională de Stat „Acva-Nord”,

împotriva hotărîrii Curții de Apel Bălți din 05 februarie 2016, prin care s-a
constatat insolabilitatea debitorului Întreprinderea Interraională de Stat „Acva-Nord” și
s-a intentat procesul de insolabilitate față de Întreprinderea Interraională de Stat
„Acva-Nord”,

c o n s t a t ă :

La 21 octombrie 2015, SRL „Rativestcom” a depus cerere introductivă cu privire
la intentarea procesului de insolabilitate față de ÎIS „Acva-Nord”.

În motivarea cererii creditorul a invocat că prin hotărîrea Curții de Apel Chișinău
nr. 2i-253/15 din 09 iulie 2015, a fost intentat procesul de insolabilitate față de SRL
„Rativestcom”.

Susține că ÎIS „Acva-Nord” datorează SRL „Rativestcom” sumă de 1 033 500 lei,
în temeiul titlului executoriu nr. 2e-3206/09 din 10 decembrie 2009, dintre care suma
de 537 442 lei cu titlu de datorie și 496 058 lei cu titlu de dobînda de întîrziere.

Menționează că titlul executoriu nominalizat se află în executare silită la
executorul judecătoresc Anastasie Repeșcu, care însă nu satisface creanța creditorului
SRL „Rativestcom”, deoarece debitorul ÎIS „Acva-Nord” are restanță față de Bugetul
Public Național în mărime de 10 357 000 lei și datorii la salariații săi în temeiul a 119
ordonanțe emise de Judecătoria Soroca, inclusiv și alte datorii.

Din motivul că debitorul ÎIS „Acva-Nord” nu achită datoria în baza titlului
nominalizat, apreciază că această întreprindere se află în incapacitatea de plată.

La fel, invocă că incapacitatea de plată a debitorului se atestă și prin încheierile
executorului judecătoresc Repeșcu Anastasie, din conținutul cărora se oglindește
incontestabil că ÎIS „Acva-Nord” are datorii, după cum s-a menționat, față de bugetul de

stat în mărime de 10 357 000 lei, datorii față de salariații săi și datorii față de ÎS „Moldtraselectro” în mărime de 58 589 666,72 lei.

Relatează că în scopul respectării prevederilor art. 19 alin.(1) a Legii insolvenței, la 10 septembrie 2015, a notificat prealabil debitorul ÎIS „Acva-Nord”, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție anexat la prezenta cerere, acordându-i un termen de 7 zile pentru achitarea datoriei integrale, însă de către debitor a fost neglijată notificarea prealabilă, iar datoria nefiind achitată.

Firmă că la moment nu există o altă posibilitate de încasare a datoriei decât prin intentarea procesului de insolvență față de debitorul ÎIS „Acva-Nord”.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 26 octombrie 2015 a fost admisă spre examinare cererea introductivă a creditorului SRL „Rativestcom” cu privire la intentarea procesului de insolvență față de ÎIS „Acva-Nord”. În scopul prevenirii modificării stării bunurilor debitorului în perioada de până la intentarea stării de insolvență s-a dispus aplicarea măsurilor de asigurare față de ÎIS „Acva-Nord”. În calitate de administrator provizoriu a fost numită Coltun Elvira, adresa juridică mun. Bălți, str. Suceava 8/31, care este autorizat în calitate de administrator și deține autorizația nr. 93 din 14 ianuarie 2015.

Prin hotărârea Curții de Apel Bălți din 05 februarie 2016, a fost admisă cererea introductivă depusă de SRL „Rativestcom”, fiind constată insolvența ÎIS „Acva-Nord” și intentat procesul de insolvență față de ÎIS „Acva-Nord”, iar în calitate de administrator al insolvenței ÎIS „Acva-Nord” fiind desemnată Coltun Elvira, administrator autorizat în baza autorizația nr. 93 din 14 ianuarie 2015.

S-a obligat administratorul insolvenței ÎIS „Acva-Nord” să notifice creditorii despre înregistrarea cererilor de validare a creanțelor în vederea întocmirii tabelului definitiv al creanțelor la Curtea de Apel Bălți, stabilind termenul limită până la data de 14 martie 2016.

S-a stabilit administratorului insolvenței termen pentru verificarea creanțelor, întocmirea și prezentarea tabelului definitiv al creanțelor și a raportului amănunțit asupra cauzelor și împrejurărilor care au condus la insolvență, până la 28 martie 2016.

S-a dispus convocarea ședinței de validare a creanțelor pentru data de 25 aprilie 2016 orele 15.00 în incinta Curții de Apel Bălți, str. Ștefan cel Mare 54 și au fost menținute măsurile de asigurare aplicate prin încheierea Curții de Apel Bălți din 26 octombrie 2015.

La 18 februarie 2016 și la 25 februarie 2015, debitorul ÎIS „Acva-Nord”, prin intermediul administratorului Panici Tudor, a declarat recurs și respectiv, recurs motivat împotriva hotărârii instanței de insolvență, solicitând admiterea acestuia casarea integrală a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă cererea introductivă privind intentarea procesului de insolvență față de ÎIS „Acva-Nord”.

În motivarea recursului ÎIS „Acva-Nord” a indicat că pe perioada examinării cererii prealabile privind intentarea procedurii de insolvență, ÎIS „Acva-Nord” a stins integral datoria față de SRL „Rativestcom”.

Menționează că hotărârea privind datoria ÎIS „Acva-Nord” față de SRL „Rativestcom” a fost pusă în executare silită, iar după stingerea datoriei executorul judecătoresc a emis încheierea privind încetarea procedurii de executare nr. 049-443/10-16 din 29 ianuarie 2016.

Afirmă că instanța de insolvență la emiterea hotărârii nu a dat apreciere faptului stingerii integrale a datoriei către creditorul ce a înaintat cererea introductivă.

Mai susține recurentul că pînă la înaintarea cererii introductive privind intentarea insolvenței, ÎIS „Acva-Nord” efectua achitarea față de Bugetul Public Național, energia electrică consumată, salariul angajaților întreprinderii care sunt 120 la număr, cheltuieli legate de procurarea materialelor și reagenților chimici pentru activități de tratare și furnizare a apei potabile livrate către consumatorii finali, deoarece activitatea întreprinderii este în regim non-stop.

Insistă că creditorii care au înaintat creanțele nu au susținut și nu au cerut intentarea procedurii de insolvență.

Concomitent susține că la situația din 01 ianuarie 2016, datoria debitoare a ÎIS „Acva-Nord” depășește suma datoriei creditoare cu 1 477 396 lei, întreprinderea fiind în beneficiu.

La fel, indică că toată infrastructura de distribuție a apei este finanțată din creditele oferite de Banca Mondială și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, garant a creditelor date fiind Guvernul Republicii Moldova, iar suma alocațiilor constituie 11 mln. dolar SUA și 7 mln. euro.

Relevă că realizarea proiectului de parteneriat public-privat cu organizarea operatorului regional avînd ca baza apeductul Soroca-Bălți, de alimentare cu apă a zonei de Nord și Centru al Republicii Moldova, Guvernul la 30 iulie 2014 a semnat cu Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, Acordul de împrumut și Contractul de finanțare cu Banca Europeană de Investiții, care au fost ratificate de Parlament prin Legile nr. 128 și nr. 129 din 02 iulie 2015.

Remarcă că potrivit Acordului menționat, Datoria Istorică, inclusiv toate sumele acumulate și în acumulare în legătură cu astfel de datorii, care ar putea crește sumele totale datorate a fost achitată sau soluționată, sau a fost elaborat un plan de soluționare obligatoriu al Datoriei Istorică a căruia forma și conținutul sunt satisfăcătoare pentru Banca, pentru plata sau soluționarea Datoriei Istorică.

Insistă că unica soluție pentru depășirea situației este executarea actelor normative menționate, sau înghețarea acestor datorii de către Guvernul al RM.

De asemenea, menționează că potrivit Legii insolvenței, după intentarea procesului de insolvență sunt prevăzute două situații: elaborarea planului de restructurare, sau – falimentul.

Însă în cazul său elaborarea unui plan de restructurare este imposibil, deoarece conform pct. 58 al Metodologiei de determinare, aprobare și aplicare tarifului pentru apă potabilă aprobată de ANRE înregistrată la Ministerul Justiției nr. 1020 din februarie 2015, în tarife nu se includ datoriile și pierderile anilor precedenți.

Respectiv, varianta în situații ÎIS „Acva-Nord” va fi doar falimentul, ceea ce este inadmisibil, deoarece toate investițiile, toate proiectele și planurile de alimentare cu apă, cheltuieli pentru studiu de fezabilitate, elaborarea proiectelor de conexiune la apeduct, vor fi pierdute.

La 10 mai 2016, Agenția „Apele Moldovei”, la fel, a depus recurs împotriva hotărârii primei instanțe, solicitînd admiterea acestuia, casarea hotărârii recurate cu pronunțarea unei noi hotărâri cu privire la respingerea cererii introductive privind intentarea procesului de insolvență față de ÎIS „Acva-Nord”.

În motivarea recursului a invocat argumente similare celor indicate și în recursul declarat de către reprezentantul debitorului ÎIS „Acva-Nord”, Tudor Panici.

Suplimentar, însă, a invocat că contrar prevederilor art. 62 CPC, Curtea de Apel Bălți nu l-a atras în ordinea de coparticipare procesuală obligatorie din oficiu în calitate de copârît Agenția „Apele Moldovei” fondatorul Întreprinderii de Stat „Acva-Nord”, care prin intermediul consiliului de administrație participă la gestionarea întreprinderii.

Insistînd că în așa fel, fondatorul întreprinderii a fost lipsit de dreptul la apărare judiciară a drepturilor sale.

În conformitate cu art. 429 alin. (1) Codul de procedură civilă, pot fi atacate cu recurs deciziile pronunțate de curțile de apel în calitatea lor de instanțe de apel, cît și hotărîrile pronunțate de curțile de apel în procedura de insolvență.

Conform art. 8 alin. (1) al Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, hotărîrile și încheierile instanței de insolvență pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

Astfel, instanța de recurs consideră că recurentul, debitorul ÎIS „Acva-Nord”, s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva hotărîrii primei instanței din 05 februarie 2016, la data de 18 februarie 2016 în termen (f. d. 26-27).

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile neîntemeiate și care urmează a fi respinse cu menținerea hotărîrii primei instanțe din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Din suportul probatoriu prezent la materialele pricinii rezultă că la 21 octombrie 2015, SRL „Rativestcom” a depus cerere introductivă cu privire la intentarea procesului de insolvență față de ÎIS „Acva-Nord”.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 26 octombrie 2015 a fost admisă spre examinare cererea introductivă a creditorului SRL „Rativestcom” cu privire la intentarea procesului de insolvență față de ÎIS „Acva-Nord”. În scopul prevenirii modificării stării bunurilor debitorului în perioada de pînă la intentarea stării de insolvență s-a dispus aplicarea măsurilor de asigurare față de ÎIS „Acva-Nord”. În calitate de administrator provizoriu a fost numit Coltun Elvira cu adresa juridică mun. Bălți, str. Suceava 8/31 și care deține autorizația de administrator nr. 93 din 14 ianuarie 2015 (f. d. 3).

Ca urmare, prin hotărîrea Curții de Apel Bălți din 05 februarie 2016, a fost admisă cererea introductivă depusă de SRL „Rativestcom”, fiind constată insolvența ÎIS „Acva-Nord” și intentat procesul de insolvență față de ÎIS „Acva-Nord”, iar în calitate de administrator al insolvenței ÎIS „Acva-Nord” fiind desemnată Coltun Elvira, care deține autorizația de administrator nr. 93 din 14 ianuarie 2015.

S-a obligat administratorul insolvenței ÎIS „Acva-Nord” să notifice creditorii despre înregistrarea cererilor de validare a creanțelor în vederea întocmirii tabelului definitiv al creanțelor la Curtea de Apel Bălți, stabilind termenul limită pînă la data de 14 martie 2016.

S-a stabilit administratorului insolvenței termen pentru verificarea creanțelor, întocmirea și prezentarea tabelului definitiv al creanțelor și a raportului amănunțit

asupra cauzelor și împrejurărilor care au condus la insolvabilitate, pînă la 28 martie 2016.

S-a dispus convocarea ședinței de validare a creanțelor pentru data de 25 aprilie 2016 orele 15.00 în incinta Curții de Apel Bălți, str. Ștefan cel Mare 54 și au fost menținute măsurile de asigurare aplicate prin încheierea Curții de Apel Bălți din 26 octombrie 2015 (f. d. 19).

Instanța de recurs constată că fiind investită cu judecarea pricinii în cauză, Curtea de Apel Bălți constatând și elucidând pe deplin circumstanțele ce au importanță pentru soluționarea justă a pricinii, în coroborare cu prevederile legale ce guvernează raportul juridic litigios, temeinic a ajuns la concluzia admiterii cererii introductive și constatării insolvabilității debitorului ÎIS „Acva-Nord”, pe motivul incapacității debitorului de plată a datoriilor creditoriale acumulate.

În susținerea opiniei enunțate instanța de recurs reține art. 1 alin. (1) și (2) din Legea insolvabilității, care stabilește că scopul prezentei legi este instituirea cadrului juridic privind stabilirea unei proceduri colective pentru satisfacerea creanțelor creditorilor din contul patrimoniului debitorului prin aplicarea față de acesta a procedurii de restructurare sau a procedurii falimentului și prin distribuirea produsului finit. Prezenta lege este aplicabilă persoanelor juridice, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, întreprinzătorilor individuali, inclusiv titularilor de patentă de întreprinzător, societăților de asigurări, fondurilor de investiții, companiilor fiduciare, organizațiilor necomerciale, înregistrate în Republica Moldova în modul stabilit. Prezenta lege nu se aplică băncilor.

În conformitate cu art. 1 alin. (2) și (4) al Legii cu privire la întreprinderea de stat nr. 146-XIII din 16 iunie 1994, Întreprinderea de stat - este agent economic independent cu drepturi de persoană juridică, care, pe baza proprietății de stat transmise ei în gestiune, desfășoară activitate de întreprinzător. Întreprinderea poartă răspundere pentru obligațiunile sale cu toate bunurile de care dispune. Organul administrației de stat nu poartă răspundere pentru obligațiunile întreprinderii pe care a înființat-o. Întreprinderea nu poartă răspundere pentru obligațiunile organului administrației de stat care a înființat-o.

Analizînd situația din speță prin prisma normelor citate, instanța de recurs constată că Întreprinderea Interraională de Stat „Acva-Nord” a fost înregistrată în Registrul de Stat al persoanelor juridice pe lîngă Camera Înregistrării de Stat la data de 11 noiembrie 2004, sub număr de înregistrare nr. 12109758. Întreprinderea a fost creată prin ordinul Departamentului Construcției și Dezvoltarea teritoriului al Republicii Moldova nr.175 din 02 noiembrie 2004, prin reorganizarea Întreprinderii de Stat „Direcția Interraională de exploatare a apeductului Soroca-Bălți”, prin separarea activelor funcționale și crearea în baza lor a Întreprinderii Interraionale de Stat „Acva-Nord”, cu genul de activitate captarea, epurarea și distribuția apei.

La caz independent de acest aspect este evident că Întreprinderea Interraională de Stat „Acva-Nord” este agent economic independent cu drepturi de persoană juridică, care poartă răspundere pentru obligațiunile sale cu toate bunurile de care dispune

În conformitate cu dispoziția art. 9 din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, procesul de insolvabilitate se intentează doar în temeiul unei cereri de intentare a procesului de insolvabilitate (denumită în continuare cerere introductivă).

Conform art. 12 din aceeași Lege, dreptul de a depune cerere introductivă îl au: debitorul, creditorii, alte persoane indicate în prezenta lege.

Iar în conformitate cu prevederile art. 10 din Legea insolvenței, intentarea unui proces de insolvență presupune existența unui temei. Temeiul general de intentare a unui proces de insolvență constă în incapacitatea de plată a debitorului. Temeiul special de intentare a unui proces de insolvență constă în supraîndatorarea debitorului în cazul în care acesta este persoană juridică responsabilă de creanțele creditorilor în limitele patrimoniului său. În acest caz, la baza evaluării patrimoniului debitorului trebuie pusă continuarea activității lui dacă acest fapt este posibil.

În interpretarea corectă a normei date este de înțeles că legiuitorul, pentru intentarea unui proces de insolvență, a prevăzut un temei general care constă în incapacitatea de plată a debitorului și care reprezintă o insuficiență a lichidităților, o absență a fondurilor bănești necesare pentru plata obligațiilor ajunse la scadență. Temeiul general determină existența creanței ajunse la scadență, care trebuie să fie certă – neîndoielnică în sensul că asupra ei, să nu fie conturat un litigiu; lichidă – având un quantum precis determinat; exigibilă – a cărei executare creditorul poate s-o pretindă imediat.

La fel, în raport cu temeiul general, poate fi presupusă și/sau existența temeiului special – adică supraîndatorarea ce presupune un dezechilibru al patrimoniului prin existența unui pasiv patrimonial care depășește activul, adică să fie arătată un excedent al pasivelor față de active.

Tot aici se va remarca că starea de supraîndatorare presupune starea de imposibilitate stabilă și ireversibilă a persoanei juridice de a satisface deplin pretențiile creditorilor din activele rămase, ceea ce ar justifica intervenția justiției.

Astfel, având în susținere prevederile normelor enunțate, creditorul „Rativestcom” a depus cerere introductivă cu privire la intentarea procesului de insolvență în privința debitorului Întreprinderea Interraională de Stat „Acva-Nord”, drept motiv invocând incapacității de plată a ultimei.

Potrivit art. 2 din Legea insolvenței, incapacitate de plată este situația financiară a debitorului caracterizată prin incapacitatea lui de a își executa obligațiile pecuniare scadente, inclusiv obligațiile fiscale. Incapacitatea de plată este, de regulă, prezumată în cazul în care debitorul a încetat să efectueze plăți, iar supra-îndatorare este situația financiară a debitorului, a cărei răspundere este limitată prin lege la valoarea patrimoniului său, în care valoarea bunurilor nu mai acoperă obligațiile existente ale acestuia.

Dispoziția art. 18 alin. (1) din Legea insolvenței statuează precum că creditorul poate depune cerere introductivă dacă are un interes legitim în intentarea procesului de insolvență și își poate argumenta creanțele și temeiurile de intentare a procesului de insolvență.

În temeiul art. 11 din Legea insolvenței, componența și mărimea obligațiilor debitorului sînt cele existente la momentul depunerii cererii introductive, dacă legea nu prevede altfel.

La determinarea temeiurilor de insolvență se iau în calcul: a) mărimea obligațiilor pecuniare, inclusiv suma restanței la livrarea bunurilor, la prestarea serviciilor și la îndeplinirea lucrărilor care urmează a fi plătite de către debitor; b) mărimea datoriilor la credite, la împrumut, plus dobînda care urmează a fi achitată de către debitor; c) mărimea prejudiciilor care urmează a fi recuperate de la debitor; d) mărimea obligațiilor la bugetul public național prevăzute de lege.

La constatarea insolvenței debitorului nu se ia în calcul valoarea creanțelor constituite din: a) penalități și/sau din alte sancțiuni financiare aferente neexecutării obligațiilor; b) orice obligație de plată față de asociații (membrii, acționarii) debitorului.

Iar, în conformitate cu prevederile art. 34 alin. (1) și (3) din aceeași Lege, instanța de insolvență hotărăște, în baza aprecierii temeiului de insolvență și a faptelor constatate în cadrul examinării cererii introductive, asupra intentării procedurii de insolvență sau asupra respingerii cererii introductive.

Prin hotărârea de intentare a procedurii de insolvență, instanța de insolvență dă apreciere concluziilor din raportul administratorului provizoriu, prevede mărimea revendicărilor asupra cărora obiecțiile debitorului și/sau ale creditorilor au fost respinse ori considerate ca fiind întemeiate, desemnează administratorul insolvenței și instituie, după caz, comitetul creditorilor.

Iar, potrivit art. 136 alin. (1) din aceeași Lege, starea de insolvență a întreprinzătorului individual poate fi declarată de către instanța de insolvență la cererea debitorului sau a creditorului în privința obligațiilor pecuniare ajunse la scadență și nestinse în termen, legate atât de activitatea de întreprinzător a debitorului, cât și de activitățile cu caracter personal.

Analizând circumstanțele speței prin prisma normelor de drept invocate supra, instanța de recurs relevă că, instanța de insolvență întemeiat și corect a concluzionat că, în prezenta speță sunt întrunite condițiile legale pentru constatarea insolvenței debitorului ÎIS „Acva-Nord” cu intentarea în privința acesteia a procesului de insolvență, deoarece debitorul este în imposibilitate de a satisface creanțele creditorilor, din care motiv față de ultima este necesar de a fi intent procesul de insolvență, or, insolvența reprezintă situația financiară a debitorului caracterizată prin incapacitatea de a-și onora obligațiile de plată, constatată prin act judecătoresc de dispoziție – condiție ce se atestă în prezenta speță.

Or, conform raportului prezentat de administratorul insolvenței Coltun Elvira, s-a demonstrat că, din analiza efectuată a datelor prezentate, ce țin de situația economico-financiară a debitorului, a fost stabilit faptul imposibilității onorării de către debitor a obligațiilor sale față de creditori, ceea ce a dus la crearea situației insolvențe la ÎIS „Acva-Nord”, exprimată prin incapacitatea de plată a debitorului, ceea ce constituie temei general pentru intentarea procesului de insolvență.

De altfel, din conținutul raportului menționat se mai oglindește că la moment ÎIS „Acva-Nord” dispune de datorii scadente care nu sunt executate în termen, începând cu anul 2010, iar pe parcursul a câtorva ani este implicat în multiple procese de judecată, în cadrul cărora de către executorii judecătorești au fost aplicate sechestrurile, interdicții și restricții asupra conturilor bancare ale întreprinderii, în așa mod fiind complet blocată activitatea financiar-economică a debitorului.

La acest segment, prezintă relevanță și informația din raportul administratorului provizoriu precum că sechestrurile, interdicțiile și restricțiile se mențin și pînă în prezent, iar salariile angajatorilor se achită prin executarea silită, debitorul ÎIS „Acva-Nord” suportînd cheltuielile anuale pentru achitarea onorariului executorului judecătoresc în mărime aproximativă de 1 000 000 lei.

Mai mul ca atât din datele prezentate de administratorul provizoriu ÎIS „Acva-Nord”, rezultă că conturile bancare ale acestei întreprinderi sunt suspendate/sechestrurate de către organele abilitate începînd cu 06 septembrie 2010 (f. d. 13).

Tot în raportul menționat se indică că în urma înscrierii creanțelor înaintate și determinate din evidența contabilă a debitorului de către administratorul provizoriu a fost întocmit și anexat la prezentul raport tabelul preliminar, valoarea totală a creanțelor înaintate și incluse în tabel constituie 89 931 267,98 lei (f. d. 14, f. d. 18).

La capitolul dat este necesar de evidențiat că în adresa administratorului provizoriu au parvenit următoarele cereri privind înaintarea creanțelor debitorului: cererea de admitere a creanțelor și alăturare de la Inspectoratul Fiscal de Stat pe raionul Soroca, în valoare de 21 436 512,10 lei care include plata de bază - 15 207 047,31 lei, amenzi și dobânda de întârziere în mărime de 6 229 464,79 lei; cerere de admitere a creanțelor și alăturare de la ÎS „Moldtraselectro” în mărime de 52 722 524,84 lei; cererea de admitere a creanțelor și alăturare de la Mocanu Sergiu în mărime de 2 227 204,54 lei, ce include plata de bază – 1 433 548,72 și dobânda de întârziere în mărime de 793 655,73 lei; creanțe față de creditorul SRL „Rativestcom” constituie suma de 1 033 500 lei, ce include plata de bază în mărime de 537 442 lei și dobânda de întârziere-496 058 lei (f. d. 13-14).

La fel, din constatările administratorului provizoriu rezultă cu certitudine că debitorul se află în incapacitatea de plată și nu dispune de posibilități ce ar permite acoperirea integrală a creanțelor creditorilor și ar permite readresarea situației economico-financiare a întreprinderii în afara procesului de insolabilitate, fapt care determină insolabilitatea acestuia.

Cu atât mai mult că debitorul insolabil este Întreprinderea de Stat, iar potrivit art. 3 al Legii cu privire la întreprinderea de stat nr. 146-XIII din 16 iunie 1994, bunurile gestionate de întreprindere sunt transmise acestea în gestiune economică, aspect ce atestă că aceste bunuri nici la momentul înaintării cererii introductive și nici în prezent nu puteau fi urmărite în scopul stingerii datoriilor acumulate.

În această ordine de idei instanța de recurs reține drept justă concluzia instanței de insolabilitate cu privire la faptul că debitorul ÎIS „Acva-Nord” se află într-o incapacitate de plată îndelungată, nefiind în stare să achite creanțele scadente către creditorii, ceea ce se confirmă prin faptul că pe conturile bancare a debitorului ÎIS „Acva-Nord”, pe parcursul a câtorva ani au fost aplicate sechestrul, interdicții și restricții, în așa mod fiind blocată activitatea financiar-economică a debitorului.

De asemenea este locul de subliniat și faptul că sechestrul, interdicțiile și restricțiile fiind aplicate în anul 2009 au fost menținute și până la inițierea procesului de insolabilitate, salariile angajaților fiind achitate prin executare silită, debitorul suportând suplimentar și cheltuieli anuale pentru achitarea onorariului executorului judecătoresc.

Față de cele precizate în capitolul anterior este absolut evident și nu necesită alte comentarii concluzia instanței de insolabilitate potrivit căreia starea debitorului se încadrează în limitele prevăzute de art. 10 alin.(2) al Legii insolabilității, fiind demonstrat temeiul general de intentare a unui proces de insolabilitate și anume incapacitatea de plată a debitorului, aspect ce atestă temeinicia și legalitatea hotărârii contestate.

Nu pot fi reținute argumentele recurentului ÎIS „Acva-Nord” față de starea de insolabilitate a întreprinderii, deoarece nu demonstrat prin probe contrare lipsa supraîndatorării și posibilitatea economică reală de a-și exercita în afara procedurii de insolabilitate în mărime deplină și în termenii stabiliți obligațiile existente.

Sub acest aspect, se constată a fi neîntemeiate și argumentele recurentului ÎIS „Acva-Nord” precum că datoria debitoare depășește datoria creditoare cu 1 477 369 lei,

or actele cauzei denotă contrariul (f. d. 18), în acest sens fiind apreciată critic informația cu privire la debit și credit prezentată de către ÎIS „Acva-Nord”, atîta timp cît aceasta nu este confirmată suplimentar prin documente contabile, sau prin actele a decontărilor reciproce întocmite între debitor și creditor.

Nu constituie temei pentru a refuza în intentarea procesului de insolabilitate nici afirmația recurentului ÎIS „Acva-Nord” precum că, în perioada examinării cererii prealabile privind intentarea procesului de insolabilitate, ÎIS „Acva-Nord” a stins integral datoria față de debitorul SRL „Rativestcom”, ce a înaintat cererea introductivă de intentare a procesului de insolabilitate, deoarece după cum rezultă din raportul administratorului provizoriu, debitorul mai are datorii și față de alți creditor, care nu s-au opus intentării procesului de insolabilitate față de ÎIS „Acva-Nord”.

Dimpotrivă, creditorii participanți la judecarea cererii introductive au susținut cerințele SRL „Rativestcom” și concluziile administratorului provizoriu privind intentarea procedurii de insolabilitate față de ÎIS „Acva-Nord”, confirmînd temeiurile legale respective prin neonorarea obligațiilor contractuale, inclusiv și neexecutarea hotărîrii judecătorești irevocabile în cadrul procedurilor de executare intentate în baza documentelor executorii, precum și neexecutarea obligației de a achita la buget, la timp și integral sumele calculate ale impozitelor și taxelor.

În circumstanțele relatate sunt lipsite de sens și apreciate critic de instanța de recurs susținerile recurentului ÎIS „Acva-Nord” cu privire la faptul că alți creditor nu s-au alăturat la cererea introductivă și creditorii care au înaintat creanțele nu au susținut și nu au cerut intentarea procesului de insolabilitate, or prin prisma prevederilor art. 28 alin. (6) din Legea insolabilității creditorii se alătură cererii introductive prin înaintarea creanțelor asupra patrimoniului debitorului.

Referitor la argumentul recurentului ÎIS „Acva-Nord”, precum că prin încheierea executorului judecătoresc Repeșcu Anastasie nr. 049-443/10-16 din 29 ianuarie 2016, a fost încetată, procedurii de executare a documentului executoriu în baza căruia a fost înaintată cererea introductivă, instanța de recurs reține materialul probator anexat la referința SRL „Rativestcom”, din care se constată că la 21 martie 2016 ultimul a înregistrat la Judecătoria Soroca contestație împotriva încheierii menționate, ședința de judecată pe marginea acestei contestații fiind stabilită pentru data de 18 mai 2016.

Respectiv, nici acest argument al recurentului ÎIS „Acva-Nord” nu poate fi reținut, or, în circumstanțele în care pe rolul instanței de judecată se află un litigiu pendinte aferent încheierii executorului judecătoresc privind încetarea procedurii de executare, acesta nu poate fi luat în considerație atîta timp cît nu a devenit irevocabil.

Cît privește mențiunea recurentului precum că statul este garant al datoriilor istorice a ÎIS „Acva-Nord” prin prisma semnării Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, nu poate fi reținută de către instanța de recurs, deoarece în cazul dat statul are doar calitatea de garant al rambursării împrumutului acordat de partenerii de dezvoltare.

Pe de altă parte debitorul ÎIS „Acva-Nord” nu este lipsit de dreptul, în cazul stingerii a tuturor creanțelor validate și creanțelor masei debitoare, de a solicita instanței de insolabilitate, prin prisma art. 178 al Legii insolabilității, încetarea procesului de insolabilitate cu acordul creditorilor sau din lipsă de temei al insolabilității.

În consecință, deși debitorul invocă capacitatea sa de plata, însă existența datoriilor istorice denotă contrariu, și anume că cauza neachitării datoriilor o constituie - incapacitatea debitorului de a-și onora obligațiile scadente acumulate față de creditor.

La fel și alte argumente invocate în recursul declarat de către ÎIS „Acva-Nord”, nu pot fi reținute deoarece nu indică la ilegalitatea hotărîrii recurate, mai mult că sunt similare celor invocate în cadrul examinării pricinii în prima instanță, cărora le-a fost dată o apreciere în corespundere cu prevederile legale.

Totodată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că și recursul declarat de către Agenția „Apele Moldovei” urmează a fi respins.

În argumentarea acestei soluții se vor reține dispozițiile art. 37 alin. (1) al Legii insolvențabilității, care indică că hotărîrea de intentare a procedurii de insolvențabilitate poate fi atacată cu recurs de către debitor.

Din sensul normei citate rezultă că legislația națională reglementează expres posibilitatea de a ataca hotărîrea de intentare a procesului de insolvențabilitate doar de către debitor.

Conform art. 6 al Legii cu privire la întreprinderea de stat nr. 146-XIII din 16 iunie 1994, fondatorul își exercită drepturile de gestionar al întreprinderii prin intermediul consiliului de administrație și al administratorului întreprinderii (organul executiv). Fondatorul: a) aprobă statutul întreprinderii, modificările și completările acestuia; b) stabilește întreprinderii indicii economici; c) promovează o politică tehnică unică în cadrul ramurii; d) desemnează membrii consiliului de administrație și îi revocă; e) desemnează administratorul întreprinderii și îl eliberează din funcție, la propunerea consiliului de administrație; f) transmite bunurile și atribuțiile sale în ceea ce privește desfășurarea activității de întreprinzător administratorului în baza contractului (acordului). Contractul reglementează relațiile dintre fondator și administrator, stabilește drepturile și obligațiunile părților, inclusiv restricțiile la drepturile de folosință și de dispunere de patrimoniu, prevede modul și condițiile de remunerare a administratorului și răspunderea materială a părților, condițiile de reziliere a contractului. Contractul-tip (acordul-tip) dintre fondator și administrator – șeful întreprinderii de stat se aprobă de către Guvern. Fondatorul nu are dreptul să intervină în activitatea întreprinderii după încheierea contractului cu administratorul, cu excepția cazurilor prevăzute de legislație și de contract.

Pe cînd Administratorul, în conformitate cu art. 8 al aceleiași Legi: a) conduce activitatea întreprinderii și asigură funcționarea ei eficientă; b) acționează fără procură în numele întreprinderii; c) reprezintă interesele întreprinderii în relațiile cu persoanele fizice și juridice, precum și cu organele de justiție, acordînd astfel de împuterniciri în unele probleme și altor lucrători ai întreprinderii; d) asigură executarea deciziilor fondatorului și consiliului de administrație; e) asigură, la decizia consiliului de administrație, efectuarea auditului rapoartelor financiare și încheie contractul de audit cu societatea de audit; f) prezintă consiliului de administrație raportul cu privire la activitatea economico-financiară a întreprinderii și raportul auditorului; g) încheie contracte, eliberează procuri, deschide conturi în bănci; h) prezintă fondatorului propuneri coordonate cu consiliul de administrație privind schimbarea componenței, reconstrucția, lărgirea, reutilizarea tehnică a bunurilor transmise în gestiunea operativă a întreprinderii; i) asigură folosirea eficientă și reproducerea bunurilor primite în gestiune operativă; i¹) coordonează cu consiliul de administrație deciziile privind asigurarea transparenței procedurilor de achiziție a bunurilor, lucrărilor și serviciilor destinate atît acoperirii necesităților, cît și asigurării bazei tehnico-materiale și formării programului de producție al întreprinderii; i²) asigură respectarea principiului transparenței procedurilor de achiziție a bunurilor, lucrărilor și serviciilor destinate atît acoperirii

necesităților, cât și asigurării bazei tehnico-materiale și formării programului de producție al întreprinderii; j) poartă răspundere materială pentru neexecutarea sau executarea necalitativă a obligațiilor stabilite în contract; k) prezintă trimestrial consiliului de administrație dare de seamă referitor la rezultatele activității întreprinderii; l) prezintă Ministerului Finanțelor copia de pe raportul auditorului.

Astfel, după cum rezultă din conținutul extrasului din Registrul de stat al persoanelor juridice nr. 34 din 21 ianuarie 2016, Panici Tudor a fost numit în calitate de administrator al ÎIS „Acva-Nord” (f.d. 28).

De asemenea, din conținutul aceluia extras rezultă că Agenția „Apele Moldovei” este fondator al ÎIS „Acva-Nord”, iar drepturile acesteia în calitate de fondator fiind prevăzute expres de legislația în vigoare.

Pornind de la prevederile normei de drept evocate, instanța de recurs constată că recurenta Agenția „Apele Moldovei” nu posedă calitatea de debitor, care i-ar permite exercitarea acestei căi de atac.

Mai mult ca atât, procedura de insolvență este una specifică, la care participă doar debitorul și creditorii, respectiv Agenția „Apele Moldovei”, fiind o entitate de drept distinctă, nu poate participa la acest proces de insolvență, inclusiv întru exercitarea unor drepturi procedurale, calitate pe care la momentul depunerii recursului, nu o deține.

În aceste condiții, sunt lipsite de temei și alegațiile recurentei Agenția „Apele Moldovei” cu referire la faptul că instanța de insolvență contrar prevederilor art. 62 CPC nu a dispus atragerea Agenției în calitate de copârț pentru coparticipare procesuală obligatorie în cadrul derulării procesului de insolvență a ÎIS „Acva-Nord”, or, în cadrul unui proces de insolvență nu poate exista o coparticipare, fapt ce derivă din conținutul art. 4 alin.(1) al Legii insolvenței, care stabilește că participanți la procesul de insolvență sînt: administratorul provizoriu, administratorul insolvenței, lichidatorul, creditorii, adunarea creditorilor, comitetul creditorilor, debitorul sau, după caz, reprezentantul debitorului, alte organe și persoane stabilite în prezenta lege.

Prin urmare, fondatorul, care prin intermediul consiliului de administrație participă la gestionarea întreprinderii, nu poate fi coparticipant în procesul de insolvență, nefiind, astfel, încălcat în consecință nici art. 62 CPC și respectiv nici art. 6 alin.(1) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, prin care dreptul la apărare este garantat, pe de o parte, iar, pe de altă parte Agenția „Apele Moldovei”, prin procura și-a delegat reprezentantul său în persoana lui Tudor Panici, care și reprezintă în procesul insolvenței interesele ÎIS „Acva-Nord”.

În acest context al analizei este de observat că recurs a fost depus de către Agenția „Apele Moldovei”, care nu beneficiază în virtutea normelor pertinente de dreptul de a-l declara, recursul acesteia împotriva hotărârii Curții de Apel Bălți din 05 februarie 2016 urmează a fi respins ca fiind depus de către o persoană ce nu este în drept să-l declare.

Se reiterează că consacrară expresă de către legislatorul național a categoriilor de acte judecătorești susceptibile recursului în cauzele de insolvență și a persoanelor în drept de a declara recurs asupra unor categorii de acte judecătorești este conformă standardelor procedurale relevante garantate pe terenul art. 6 paragraf 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, o asemenea reglementare juridică încadrându-se pe deplin în marja de apreciere recunoscută autorităților statale în configurarea cadrului intern relevant.

Or, în speța de referință pe terenul art. 6 CEDO, Ashingdane c. Marii Britanii (hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 28 mai 1995), magistrații europeni au notat că în reglementarea limitărilor dreptului de acces la justiție, statele contractante beneficiază de o certă marjă de apreciere, deși soluția finală de a supraveghea respectarea prevederilor Convenției Europene a Drepturilor Omului ține de sarcina Curții Europene, nu este de competența Curții să substituie autoritățile naționale în stabilirea politicilor în acest domeniu.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de către Întreprinderea Interraională de Stat „Acva-Nord” ca fiind neîntemeiat, iar recursul declarat de către Agenția „Apele Moldovei”, ca fiind depus de către o persoană ce nu este în drept să-l declare și a menține hotărârea instanței de insolabilitate din 05 februarie 2016.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a), art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se resping recursurile declarate de către Întreprinderea Interraională de Stat „Acva-Nord” și Agenția „Apele Moldovei”.

Se menține hotărârea Curții de Apel Bălți din 05 februarie 2016, în pricina civilă la cererea introductivă a Societății cu Răspundere Limitată „Rativestcom” cu privire la intentarea procesului de insolabilitate față de Întreprinderea Interraională de Stat „Acva-Nord”.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu

Mariana Pitic

Tamara Chișca-Doneva